

מאת אורי אבנרי

27 במרץ 1972

„הנני מבקש לדעת...“

מדור זה יכול לשקף, כמובן, רק חלק מפעילותו הפרלמנטרית. המקום אינו מספיק כדי לספר על הכל. הפעילות המקופחות ביותר במדור זה הן השאלות. זוהי פעולה רצופה ושיטתית, שעליה מצאח אמי נון זיכרוני. היא מקיפה את כל שטחי החיים, מהווה מלחמה על זכויות אזרחים ונגד שרירות בירוקרטית. השאלות שלנו הפכו לשם-דבר בכנסת. הן בשל תוכנן המעשי, הן בשל המתיחה בעת מתן התשובה. הכוונה ל„שאלה הנוספת“.

כל שר יודע שבעלותו על הדוכן כדי להשיב לשאלות תה שלנו, אינו יכול להסתפק בקריאת החומר שהוכן לו בכתב על-ידי פקידיו, המגינים איש על רעהו. צפויה לו כימעת תמיד שאלה נוספת על-פה — ואז יצטרך להשיב ללא הכנה.

התוצאה: כשעליו להשיב לשאלה שלנו, נאלץ השר להתכונן היטב מראש, לחקור אישית בעניין, להצטייד במידע הדרוש.

הנה כמה מן השאלות, שעליהן ענו שרים בשבועיים האחרונים לפני צאת הכנסת לפגרה הקצרה:

רשיון לבוק

תמורת הצבעה

בתשובה לשאלתה שלנו על נזקי המדינה בהתמוטטות „בנק אגודת ישראל“, השיב סגן שריהוצר שהנזק המשוער הוא בין 4 ל-6 מיליון ל"י.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: אדוני סגן-השר, בעיקבות התמוטטות בנק אגודת-ישראל פורטמו ידיעות בעתונות, כאילו עצם מתן הרשיון לבנק זה היה בניגוד לדעת בנק ישראל, ושהרשיון ניתן על פי דרישתו של שריהוצר דאז, על פי שיקולים פוליטיים. האם יש בידי כבוד סגן-השר לאשר ידיעות אלו?

סגן שר האוצר צבי דינשטיין: לא ידועים לי פרטים אלה. השאלה אינה כוללה בגוף השאלתה. אני רק יודע שהבנק פעל על פי רשיון של בנק ישראל.

מה היו ההליכים שקדמו למתן הרשיון, אינני יודע. לא בדקתי אותם. על כל פנים, הבנק קיבל רשיון כדת וכדון.

אורי אבנרי: בעיקר „כדת“.

רמי מעלה

בהר-הכרמל

בעיקבות פנייה של דיירי רחוב פרוינד בהר-הכרמל, מלגנשו שאלתה כדי לברר מדוע רוצים להפוך את

רחוב-המגורים השקט הזה לעורקת-חבורה ארצי, במקום כבישים מתאימים יותר.

שר-הפנים השיב תשובה טכנית, ואמר שהדיון בוועדות עדיין לא נסתיים.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: האם מוכן כבוד-השר לבדוק את מענת הדיירים, שאינטרסים פרטיים של אנשים רמיים מעלה בחיפה גרמו לקביעת התוואי בצורה כזאת? **שר הפנים יוסף בורג:** אינני מוכן לענות על שאלה זו, באשר יש בה אינטיגאציה והאשמה שאינני מוכן לקבל אותה על-ידי כך שאני עונה. אם יש לך טיעון כזה, תעלה אותו על הנייר. אתן לך כתובת איפה זה אפשרי. אבל אינני רוצה במובן זה, אפילו על-ידי תשובה שלילית, להיות שותף לאינטיגאציה.

הסקה לילדים

בבית-הספר

נושא הנוגע לרבים הוא חוסר החימום בבתי-הספר. אחרי שהתריע על כך הפרופסור עזרה זוהר, שקבע כי התלמידים אינם יכולים להתרכז בלימודים בימי-החורף הקרים, השיב שר החינוך והתרבות תשובה ארוכה, על ועדות שהוקמו לבדיקת העניין, ועל תוכניות לטווח ארוך להתקנת חימום, בעיקר באזורים הקרים במיוחד.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: כבוד השר, מורות מסרו לי שגם בגוש דן יש ימים רבים בשנה, שבהם לימודים סדירים אינם אפשריים בגלל הקור.

מתי, לדעתך, יותקן חימום בבתי-הספר בגוש דן? **שר החינוך והתרבות יגאל אלון:** לאחר שאקבל את התוכנית המושלמת, וייקבע סדר-עדיפויות, במגע הדוק עם הרשויות המקומיות, כרגיל, אוכל לתת תשובה מדויקת יותר.

רוב הרשויות המקומיות באזור החוף הן מבוססות מבחינה כספית, ואינני רואה כל קושי בהתקנת חימום עזר חלקי על ידיהם, בשבועות הקרים של החורף. אולי בשלב מאוחר יותר, אם תינתן לי שאלתה מתאימה, אוכל להשיב ביתר דיוק.

חגורות נגד

המוות בדרכים

לפעמים קורה שהשר מעוניין דווקא בשאלה נור ספת, ומנצל אותה כדי לפנות אל הציבור. כך קרה כאשר השיב שמעון פרס לשאלה טכנית שלנו, על התקנים לתגורות-בטיחות במכוניות.

שאלה נוספת:

אירי אבנרי: אולי אני יכול לשאול את השר בהזדמנות זו אם נשקלת האפשרות לחייב נוסעים להשי-

תמש בחגורות-בטיחות, לפחות בדרכים בין-עירוניות, לאור ריבוי המיקרים של תאונות קטלניות בגלל אי-השימוש בחגורות.

מה טעם בתגורות-בטיחות, אם אין משתמשים בהן? **שרייהתחבורה שמעון פרס:** אנחנו למדנו מאר-

צות אחרות: רוב הארצות לא עשו זאת בבת אחת. משתי סיבות — (א) הציבור עצמו צריך להתרגל לרעיון. (ב) מערכת פיקוח צריכה לקום.

אבל נשקלת אפשרות לתת הקלות לאנשים אשר יחגרו חגורות. ביקשתי לבדוק את העניין, והוא נמצא עתה בתהליך בדיקה על-ידי היועצים המשפטיים: אדם שיצטרך לשלם קנס, אך בשעת העבירה היה חגור בחגורה, יופחת הקנס שיצטרך לשלם. אנו חושבים גם על דרכים אחרות, על-מנת לשכנע את ציבור הנוסעים להשתמש בחגורות.

אני רוצה לנצל הזדמנות זו של השאלתה ששאל חברה-כנסת אבנרי, ולומר שהדבר העיקרי שאני שנוי במחלוקת לגבי הורדת ההיפגעות בתאונות-דרכים, זה חגורות-הבטיחות. זה הדבר היחיד שנבדק בכל הארצות, וכל המומחים מאוחדים בדעה שדבר זה הכרחי וחיוני.

מישרד-התחבורה יאפשר לכל אדם הקונה מכונית מארצות-הברית להביא איתה חגורות-בטיחות אמריקאיות. לפי תקן אמריקאי. מכונית שתובא מאירופה — עם חגורות-בטיחות לפי תקן אירופי. למכוניות ישראליות אנו מעבדים עכשיו תקן ישראלי.

גם לגבי העבר צריך לזכור שמתוך 300 אלף כלירכב המצויים בארץ, 200 אלף כלירכב הובאו אחרי 1967: כלומר — יש להם כבר חגורות-בטיחות אורגינליות.

נעשה השנה את כל המאמצים כדי לשכנע את ציבור הנוסעים להשתמש בחגורות.

כולם בוים

כבישים, ולכן...

שאלתה קצרה יכולה לחשוף עניין גדול, ואז היא מהווה מעין הצעה-לסדר-היום זוטא.

כוהני השאלתה הבאה:

אל: שר העבודה (כאחראי על מע"ץ, מחלקת העבודות הציבוריות).

מאת: ח"כ אורי אבנרי.

(1) האם קיים בארץ תקן מחייב לתיכנון ובניית כבישים?

(2) איזה רשויות עוסקות בתיכנון, בבניית ובאחזקת כבישים?

(3) אם קיים תקן כזה — האם הוא נשמר על-ידי מחלקת עבודות ציבוריות, ועל-ידי כל הרשויות האחר-ראיות לתיכנון, לבניית ולאחזקת כבישים?

האם קיים בארץ גוף עליון לתיכנון כבישים עירוניים ובין-עירוניים?

(4) אם קיים גוף כזה — האם יש לו סמכויות כפייה וביצוע לגבי הרשויות העוסקות בנושא זה?

תשובת שריהעבודה יוסף אלמוגי:

(1) מע"ץ מתכננת וסוללת כבישים בין-עירוניים, בהתיאם עם התקנים בין-לאומיים, המעודכנים מזמן לזמן לאור ההתפתחויות בעולם.

(2) לפי מיטב ידיעתנו עוסקות בתיכנון, בבניית כבישים ובאחזקתם, חוץ ממע"ץ, הרשויות המקומיות והאזוריות, מישרד-הביטחון, מישרד-השיכון, מוסדות ההתיישבות.

(3-4) התקן של מע"ץ נשמר על-ידי. לא ידוע לי לפי אילו תקנים מתכננות הרשויות האחרות, ובאילו מידה הם נשמרים על-ידי. כבישים בין-עירוניים מטפלת מע"ץ. כבישים עירוניים מטפלים הרשויות המקומיות ומישרד השיכון. לא ידוע לי על „גוף עליון לתיכנון כבישים“ אולם אנו מקיימים ועדת-היגוי מתאמת עם מישרד התחבורה.

אורי אבנרי: האם לא סבור כבוד השר שכדאי לרכז את כל פעולת הכבישים בארץ תחת גג אחד, במישרד העבודה?

שריהעבודה יוסף אלמוגי: כן, אני סבור כך, אבל בעניין זה של בניית כבישים, כמו ביתר התחומים נחוצה, לדעתי, רפורמה אירגונית, וודאי יגיע הזמן לכך.

רומן בלשי

בחיפה

לפני שלושה חודשים הביא „העולם הזה“ את סיפורו של הבלש החיפאי, אברהם טייב, שהוכה באכי זריות לעיני ילדיו, לאור היום, מבלי שהמיטרה ניסתה להתערב. לא-חרי-מכן טען קצין-מיטרה בפומבי כי הבלש התלונן רק מפני שרצה להשיג פירסומת אישית.

בתשובה ארוכה תירץ שריהמיטרה את התנהגות המיטרה, אך הודה שלא פעלה בסדר. על הודעת הקצין אמר שהלה השיב לשאלות של עיתונאים באור פן מיקרי, ושלא היתה זאת הודעה מיטרתית מוסמכת.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: כבוד השר, בכל זאת, בעיתונות פורסם שהקצין אמר כי קורבן התקרית פעל כדי להשיג פירסומת אישית. האם כבוד השר מסר הוראה מתאימה שהודעות מסוג זה — גם בתשובה לשאלות עיתונאים — לא יימסרו על-ידי קציני-מיטרה?

שריהמיטרה שלמה הלל: ברור שהודעות כאלה לא תימסרנה. בדקתי ולא מצאתי סימוכין לכך, שהוא אמר את זה. ייתכן שהוא הובן בצורה כזאת, אבל אין כל ספק שאם נאמרו דברים כאלה בנסיבות כלשהן — הן נאמרו בצורה לא אחראית, ואין מקום לומר אותם.

האם יובאו

פועלים זרים

השאלה הנוספת דרושה גם כדי להבליט ששר רוצה להתחמק ממתן תשובה. כך, למשל, אחרי ששר העבודה השיב לשאלתה שלנו כי באופן רשמי חסרים בארץ כיום כ-10 אלפים עובדים, ולמעשה המיספר גדול הרבה יותר, וזאת אחרי ניצול כוח-העבודה מן השטחים המוחזקים.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: כבוד השר, מהן התוכניות לייבא פועלים מחוץ-לארץ?

שריהעבודה יוסף אלמוגי: זאת לא שאלה נור ספת, אלא שאלה חדשה. אני נכון להשיב, אבל זה מצריך תשובה הרבה יותר מפורטת. לכן, אם יש בדעתך לקבל תשובה, חברה-כנסת אבנרי, נא להגיש שאלתה ואשמח להשיב.